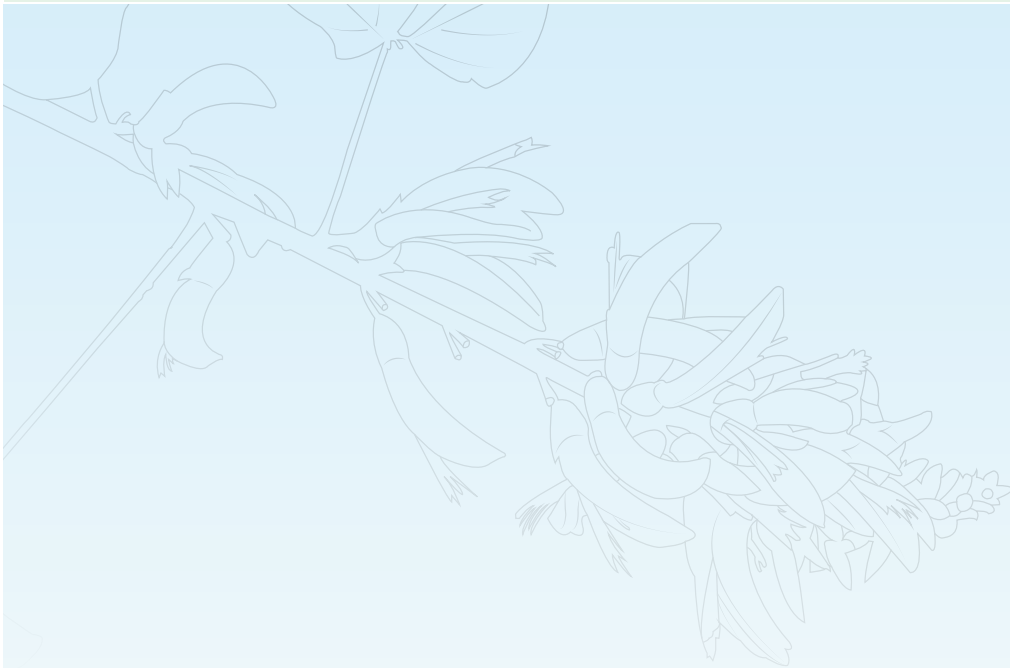

ธุรกิจออนไลน์กับความท้าทายของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

Online Business and the Challenges for Accountants in the Digital Era

สิริรักษ์ ธัญญาไพศาล^{1*} และสิริภา ธัญญาไพศาล²
Sirirak Thanyaphaisan^{1*} and Siripa Thanyaphaisan²

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 83000

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 83000

¹ Faculty of Management Sciences, Phuket Rajabhat University, 83000, Thailand

² Faculty of Humanities & Social Sciences, Phuket Rajabhat University, 83000, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: sirirak.t@pkr.ac.th

(Received: April 9, 2025; Revised: July 23, 2025; Accepted: August 28, 2025)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของธุรกิจออนไลน์และความท้าทายที่นักบัญชีต้องเผชิญในยุคดิจิทัล ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างกว้างขวาง โดยเน้นการวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบธุรกิจออนไลน์ ระบบบัญชีในยุคดิจิทัล ตลอดจนความท้าทายด้านศักยภาพของนักบัญชี การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอก และพฤติกรรมของผู้บริโภคในยุคดิจิทัล จากการศึกษา พบว่าธุรกิจออนไลน์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลาย ส่งผลให้นักบัญชีต้องพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ความรู้ด้านมาตรฐานรายงานทางการเงิน และความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การเข้าใจถึงความท้าทายและแนวทางการปรับตัวของนักบัญชีในบริบทของยุคดิจิทัล จึงมีความสำคัญต่อการยกระดับวิชาชีพบัญชีให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: ธุรกิจออนไลน์ ความท้าทาย นักบัญชี ยุคดิจิทัล

Abstract

This article aims to examine the significance of online businesses and the challenges accountants face in the digital era, within the context of technological changes that have a widespread impact on the economy and society. The focus is on analyzing issues related to the development of digital technology, online business systems, digital accounting systems, as well as the challenges regarding accountants' capabilities, changes in external factors, and consumer behavior in the digital era. The study found that online businesses are evolving rapidly and diversely, requiring accountants to develop technological skills, knowledge of financial reporting standards, and the ability to analyze data effectively. Therefore, understanding the challenges and adaptation strategies for accountants in the context of the digital age is essential for enhancing the accounting profession's capacity to effectively and sustainably respond to changes in the digital economy.

Keywords: Online Business, Challenges, Accountants, Digital Era

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและเติบโตอย่างรวดเร็วตามเทคโนโลยีในการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีที่มีการเติบโตและการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เป็นการก้าวเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจดิจิทัลโดยสมบูรณ์ จึงทำให้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลกับระบบเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก [1] ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมากในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำธุรกิจให้เจริญก้าวหน้าต่อโลกสมัยใหม่ได้มากขึ้น โดยรูปแบบของเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไป จะส่งผลต่อประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้านเพื่อให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี [2] รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน การทำธุรกิจการสื่อสาร และกิจกรรมทางสังคม จึงทำให้โลกดิจิทัลเป็นผลมาจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำให้ข้อมูลและการสื่อสารสามารถทำได้ผ่านทางอินเทอร์เน็ตและสื่อดิจิทัลอื่น ๆ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นตามลำดับอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้โลกก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลให้การใช้เทคโนโลยีมีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น จึงถือเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ในปัจจุบัน อีกทั้ง เทคโนโลยีมีบทบาทในการหลอมรวมกับพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคม ให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ โครงสร้าง และกระบวนการในการดำเนินงานของทั้งองค์กรและบุคคล ทำให้ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยตัวอย่างแบบสังเขปความก้าวหน้าของการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ การค้นคว้าข้อมูล การลดข้อผิดพลาด การติดต่อสื่อสารทางไกล การลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น เป็นต้น [3] รวมถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาทำงานแทนมนุษย์ ทำให้หลายอาชีพมีความเสี่ยงที่จะตกงาน ซึ่งเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคธุรกิจ ทำให้ภาคธุรกิจจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี Digital Transformation จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจอยู่รอดได้ อีกทั้ง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อโครงสร้างองค์กรและบริหารจัดการ จนทำให้บทบาทและคุณสมบัติของนักบัญชีเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งนักบัญชีในยุคก่อนจะถูกกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ด้วยการบันทึกบัญชี วางระบบบัญชี จัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แล้วส่งข้อมูลบัญชีให้กับผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป [4]

การเติบโตทางด้านเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดช่องทางการหารายได้และอาชีพใหม่ผ่านแพลตฟอร์มในปัจจุบัน จึงถือได้ว่า ระบบธุรกิจออนไลน์ เป็นการดำเนินธุรกิจที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน ซึ่งทุกคนจะรู้จักกับธุรกิจออนไลน์ที่เป็นธุรกิจใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อหลักในกระบวนการซื้อขาย การโฆษณา และการทำธุรกิจทางการเงิน โดยไม่จำเป็นต้องมีหน้าร้านและสถานที่ตั้งร้านจากการบริการในรูปแบบเดิม ซึ่งจะมีความยืดหยุ่นและตอบสนองกับแนวโน้มทางเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงระบบธุรกิจออนไลน์ที่มีการเติบโตและก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดด [5] อีกทั้ง ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ [6] ได้สรุปไว้ว่าการเปลี่ยนแปลงระบบธุรกิจออนไลน์เกิดหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Coronavirus) หรือโควิด-19 (COVID-19) ทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความหวาดกลัวจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้ให้พฤติกรรมและรูปแบบการอุปโภคบริโภคสินค้าและบริการของประชาชน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไป

ทำให้ความปกติรูปแบบใหม่หรือวิถีชีวิตปกติแบบใหม่ภายหลังโรคโควิด-19 นั้นจะทำให้พฤติกรรมของผู้บริโภคและการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คนจะเปลี่ยนไปหลังจากโรคระบาดผ่านพ้นไปซึ่งจะส่งผลต่อรูปแบบของการผลิตสินค้าและบริการ และส่งผลต่อการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน โดยรวมโมเดลของธุรกิจการสั่งซื้อสินค้าแบบออนไลน์จะได้รับความนิยมขึ้นมาทดแทนการซื้อสินค้ารูปแบบเดิม โดยลูกค้าจะเริ่มค้นคว้างานสินค้าและสั่งซื้อสินค้าผ่านเว็บไซต์หรือสื่อ Social Media อาทิ Line Facebook หรือ Instagram เป็นต้นเพื่อการซื้อสินค้าต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์

อีกทั้ง หากกล่าวถึงระบบบัญชีในยุคดิจิทัล ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หลายคนกังวลว่าอาชีพนักบัญชีจะมีการใช้หุ่นยนต์เข้ามาแทนที่ ซึ่งในมุมมองของนักบัญชีบริหาร บทบาทของนักบัญชียังคงมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าให้ธุรกิจ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากนักบัญชีสามารถลดเวลาในการทำงานแบบซ้ำ ๆ ในส่วนที่หุ่นยนต์ทำได้แล้ว ยังสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและวิเคราะห์ข้อมูลได้ด้วย จึงกล่าวได้ว่า นักบัญชียุคดิจิทัลสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์และรวดเร็วได้ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงระบบบัญชีในยุคดิจิทัล มีความจำเป็นในการก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล เครื่องมือและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น Big Data, Robotics Process Automation (RPA), Blockchain, Data Analytics, Machine Learning รวมถึง Artificial Intelligence (AI) เข้ามาใช้ในการระบบบัญชี [7] ซึ่งสอดคล้องกับ นายพิชิต ลิขิตพินมธ [6] ประธานคณะกรรมการวิชาชีพ บัญชีด้านการจัดทำบัญชี ได้กล่าวว่า “โลกที่เปลี่ยนแปลงและความท้าทาย (Challenge) เพิ่มขึ้นในทุก ๆ วัน ผมคิดว่า ถึงเวลาแล้ว ที่สภาวิชาชีพบัญชีจะต้องเป็นแกนกลางในการสร้างสังคมเครือข่าย (Community) ของนักบัญชีให้มีส่วนร่วม (Collaboration) กับองค์กรในทุกกลุ่มและทุกขนาด เพื่อแบ่งปัน ช่วยเหลือกัน และช่วยแก้ปัญหาให้กับสมาชิกได้อย่างทั่วถึง รวมถึงเพื่อฝึกกำลังในการร่วมเรียนรู้และนำเครื่องมือ หรือเทคโนโลยี (Digital Tools) มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน พร้อมปรับเปลี่ยนบทบาทสู่การเป็นเพื่อคู่คิดทางธุรกิจ (Business Partner) เพื่อสร้างคุณค่าให้องค์กรอย่างต่อเนื่อง” ทำให้เห็นว่า โลกในยุคนี้ ดิจิทัลเทคโนโลยีมีความสำคัญมากในการปรับตัวในยุคดิจิทัล แม้ทุกวันนี้คนส่วนใหญ่ใช้ Application Software อยู่แล้ว แต่ดิจิทัลเทคโนโลยีที่จะเข้ามาพลิกโฉมกระบวนการทำงาน เช่น Robotics Process Automation หรือ RPA ซึ่งถือว่าเป็นระบบที่สามารถทำงานที่ต้องทำซ้ำ ๆ ในปริมาณมาก ๆ ทำงานได้ตลอด 24 ชั่วโมง ตลอด 7 วัน ในอัตราที่เร็วกว่าคน สามารถเชื่อมต่อกับระบบต่าง ๆ ได้โดยง่าย เหมาะกับงานที่มีรูปแบบ ขั้นตอน และเงื่อนไขที่ชัดเจน ดังนั้น นักบัญชีจึงสามารถนำระบบดังกล่าวประยุกต์ใช้กับกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นการปรับตัวให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีที่นำมาใช้ เช่น การรับเงิน การจ่ายเงิน การดึงข้อมูลจำนวนมาก ๆ ที่ต้องทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง หรือการส่งให้หยิบข้อมูลไปกรอกในแบบฟอร์มที่แน่นอนก็สามารถทำได้ หากนักบัญชีสามารถใช้ระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ช่วยลดระยะเวลาและข้อผิดพลาดได้เป็นอย่างมาก ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีการ (Solution) ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับองค์กรได้เป็นอย่างดี ดังนั้น นักบัญชีในยุคดิจิทัลควรมีการปรับตัวเพื่อให้ก้าวทันเทคโนโลยีซึ่งรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในการนี้ นักบัญชีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนธุรกิจออนไลน์ ทั้งการจัดทำบัญชี จัดการภาษี และวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน เพื่อให้ธุรกิจดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ในขณะที่ต้องเผชิญความท้าทายจากเทคโนโลยีและกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้และทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

บทความวิชาการเรื่อง ธุรกิจออนไลน์กับความท้าทายของนักบัญชีในยุคดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นความสำคัญของธุรกิจออนไลน์กับความท้าทายของนักบัญชีในยุคดิจิทัลที่ควรรู้ ที่ทำให้ความก้าวหน้า

ทางเทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลกับระบบเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก โดยมีการศึกษาในประเด็นความสำคัญของธุรกิจออนไลน์ทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ระบบธุรกิจออนไลน์ ระบบบัญชีในยุคดิจิทัล รวมถึงประเด็นความท้าทายของนักบัญชี การเปลี่ยนแปลงปัจจุบันภายนอกและความคาดหวังของลูกค้าและพฤติกรรมลูกค้าในยุคดิจิทัลด้วย เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพของนักบัญชีให้สามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ผลการศึกษา

ความท้าทายต่อศักยภาพของนักบัญชี

นักบัญชีในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เช่น ซอฟต์แวร์บัญชี ระบบคลาวด์ และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ซึ่งเป็นความท้าทายสำคัญในโลกธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การทบทวนวรรณกรรมหลายฉบับพบว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญต่อบทบาทของนักบัญชี โดย Media AccRevo. [8] เน้นว่า “เมื่อโลกปรับ เราต้องเปลี่ยน เตรียมตัวให้พร้อมสู่ยุคบัญชีดิจิทัลกับนักบัญชีดิจิทัล” สะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับตัวเพื่อรองรับระบบธุรกิจที่เน้นดิจิทัลและเครือข่ายเป็นหลัก

นักบัญชีกับธุรกิจออนไลน์ (ความหมายและสถานการณ์)

นักบัญชีในบริบทของธุรกิจออนไลน์มีหน้าที่จัดทำ วิเคราะห์ และดูแลข้อมูลทางการเงินของธุรกิจที่ดำเนินงานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น E-commerce (Lazada, Shopee, Amazon) และโซเชียลมีเดีย (Facebook, Instagram, TikTok) นอกจากการบันทึกบัญชีและจัดทำงบการเงินแล้ว นักบัญชียังต้องปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ เช่น ระบบจัดการภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax), การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Big Data และซอฟต์แวร์บัญชีบนคลาวด์ เพื่อให้สอดคล้องกับธุรกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว บทบาทสำคัญประกอบด้วยการใช้ระบบบัญชีดิจิทัล การจัดการภาษีออนไลน์ การบันทึกธุรกรรมดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเพื่อการตัดสินใจ และการป้องกันความเสี่ยงทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นความท้าทายสำคัญในยุคดิจิทัลที่นักบัญชีต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ การเติบโตของธุรกิจออนไลน์ทำให้นักบัญชีต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความท้าทายสำคัญประกอบด้วย (1) การใช้ระบบบัญชีดิจิทัลและซอฟต์แวร์ออนไลน์ เช่น QuickBooks, Opera และโปรแกรมบัญชีบนคลาวด์ (2) การจัดการภาษีออนไลน์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น VAT และ E-Service (3) การบันทึกรายการธุรกรรมดิจิทัลผ่าน Mobile Banking, e-Wallet และ Cryptocurrency (4) การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินด้วย Big Data เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจ และ (5) การป้องกันความเสี่ยงด้านการเงินและภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจบนโลกออนไลน์

ดังนั้น นักบัญชีมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจออนไลน์ให้ดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ครอบคลุมทั้งการจัดทำบัญชี การจัดการภาษี และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยต้องพัฒนาทักษะและปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีและกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อรักษาความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

นักบัญชีกับทักษะที่จำเป็นนักบัญชียุคดิจิทัล

นักบัญชียุคดิจิทัลต้องพัฒนาทักษะสำคัญเพื่อสร้างมูลค่าให้กับตนเองและองค์กรในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดย PEAK Account [9] ระบุ 4 ทักษะสำคัญของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ได้แก่

Figure 1. The 4 Skills of Accountants in the Digital Era

Source: Researcher

1. ทักษะทางด้านธุรกิจ (Business Skill)

ทักษะทางด้านธุรกิจมีความสำคัญกับนักบัญชี เนื่องจากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นักบัญชีมีหน้าที่จัดเตรียมข้อมูล วิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลและจัดทำรายงานเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร เพื่อตอบรับกับ Digital Transformation โดยนักบัญชีควรพัฒนาทักษะทางด้านธุรกิจ ดังนี้

1.1 ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลทางธุรกิจ (Data Analytical Skill)

นักบัญชีควรมีความเข้าใจขอบเขตและการดำเนินการทางธุรกิจที่ทำบัญชีอย่างถ่องแท้ ควรติดตามความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลในทางธุรกิจ พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลทางธุรกิจ การวิเคราะห์ความเสี่ยง การคิดในเชิงกลยุทธ์เพื่อปรับบทบาทไปสู่การเป็น Business Partner ให้กับผู้บริหารในยุคดิจิทัล ทำให้นักบัญชีควรมีการพัฒนาทักษะ การวิเคราะห์แบบ ข้อมูลเชิงลึกทางธุรกิจ (Business Insight) เพื่อทำความเข้าใจธุรกิจที่หลากหลายมิติและมองไปข้างหน้า (Forward-looking) ซึ่งสามารถระบุประเด็นสำคัญ ตั้งคำถาม ออกแบบและเสนอรูปแบบการวิเคราะห์ที่หลากหลาย ช่วยผู้บริหารวางแผนกลยุทธ์ เพื่อการวิเคราะห์และตัดสินใจ

1.2 ทักษะในการจัดการ (Administrative Skill)

นักบัญชีต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการทีมงาน การเจรจาต่อรอง ความสามารถทำงานร่วมกันกับหน้าที่องค์กรธุรกิจ (Business Function) อื่นๆ ในองค์กร ได้แก่ หน่วยงานขาย จัดซื้อ ทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น โดยสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกระบวนการทำงาน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อสร้างข้อมูลแบบเชิงลึก (Insight) ที่เสนอแนวทางการแก้ปัญหา (Solution) ที่เหมาะสม ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

2. ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Skill)

ทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมีความสำคัญกับนักบัญชี เพื่อเตรียมเข้าสู่ยุคดิจิทัล นักบัญชีต้องเปิดใจและมอง Digital Transformation เป็นโอกาสแทนที่จะมองเป็นวิกฤตโดยนักบัญชีควรพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 Data Mining คือ การวิเคราะห์แยกแยะและหาความสัมพันธ์ของข้อมูล Big Data

2.2 Data Visualization คือ การสรุปและแสดงข้อมูลในรูปแบบภาพ กราฟ แผนภูมิหรือวิดีโอ ซึ่งจะช่วยให้เห็นข้อมูลเชิงลึกและแสดงแนวโน้มในอนาคต เครื่องมือที่เป็น Data Visualization ได้แก่ Power BI, Tableau, Google Data Studio เป็นต้น

2.3 Data Modelling คือ การสร้างแบบจำลองข้อมูล หรือแนวคิดที่ใช้อธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์และความหมายของข้อมูลเพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าใจง่ายขึ้น

3. ทักษะความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพ (Professional Skill)

ทักษะความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพมีความสำคัญ หากมีการเกิดภาวะการหยุดชะงักของธุรกิจ (Digital Disruption) ทำให้นักบัญชีต้องพัฒนาให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพให้มีความเป็นมืออาชีพ ทั้งทักษะทางด้านสติปัญญา (Intellectual Skill) และทักษะทางด้านเทคนิคทั่วไปและเทคนิคเฉพาะทางด้านวิชาชีพ (Technical Skill) นักบัญชีต้องติดตามความรู้อย่างสม่ำเสมอสำหรับมาตรฐานบัญชีและกฎหมายภาษี ที่มีการอัปเดตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็น Lifelong Learning ที่ต้องพัฒนาและรักษามาตรฐานของวิชาชีพ

4. ทักษะทางด้านอารมณ์การสื่อสาร (Soft Skill)

ทักษะทางด้านอารมณ์การสื่อสาร เป็นอีกทักษะสำคัญในการสื่อสารด้านอารมณ์นอกเหนือไปจากทักษะความรู้ที่ใช้ในการทำงานหรือที่เรียกว่า Hard Skill แล้ว นักบัญชีควรมี Soft Skill ซึ่งเป็นทักษะทางด้านอารมณ์ ความสามารถในการประสานงานและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการพัฒนาตนเอง ซึ่งมีความสำคัญในการทำงานเป็นทีมและทำงานกับเพื่อนร่วมงานต่างสาขาอาชีพ

ดังนั้น นักบัญชีในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องพัฒนาทักษะสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ทักษะทางธุรกิจ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (2) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลและจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ (3) ทักษะวิชาชีพ เพื่อรักษามาตรฐานการทำงาน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบและมาตรฐานบัญชี และ (4) ทักษะด้านอารมณ์และการสื่อสาร เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในองค์กร และเพิ่มคุณค่าในตัวนักบัญชีให้เป็นนักบัญชีที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล เป็นคู่คิดทางธุรกิจซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนทิศทางให้ธุรกิจประสบความสำเร็จเติบโตและมีความสามารถในการแข่งขันที่มีความรุนแรงในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วได้

นอกจากนี้ผู้เขียนเห็นว่า นักบัญชียุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อหาประเด็นของธุรกิจที่น่าสนใจ ดังแนวคิดของ วัชรยา พรพัฒน์กุล [10] สรุปไว้ว่า ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์สามารถช่วยให้หาวิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการ วิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้อง และสามารถตั้งคำถามได้อย่างถูกต้องเพื่อนไปสู่การหาคำตอบและทางออกที่ตอบโจทย์ของธุรกิจ รวมถึงนักบัญชีต้องมีการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อสามารถทำงานได้ในบทบาทที่กว้างขึ้น ประกอบด้วย

- ทักษะการคิดในระดับกลยุทธ์ เพื่อทำความเข้าใจธุรกิจในหลายมิติ โดยการหาข้อมูลเชิงลึก (Insight) และช่วยวางแผนกลยุทธ์และนวัตกรรมของธุรกิจ ซึ่งเป็นทักษะที่นักบัญชีต้องมีการพัฒนาทักษะขั้นสูงในการทำงานกับข้อมูล รวมถึง ทักษะการตั้งคำถามและการใช้เครื่องมือใหม่ ๆ เพื่อจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล
- ทักษะการสื่อสารและบริหารความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยสามารถสื่อสารด้วยภาษาธุรกิจ และสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี โดยมีการแปลข้อมูลเชิงลึก (Insight) และเป็นตัวกลางสื่อสาร ข้อมูลเชิงลึก (Insight) ให้แก่ผู้บริหาร เช่น Data Scientist ได้
- ทักษะทางด้านบัญชีและเข้าใจขอบเขตและลักษณะการดำเนินงานธุรกิจอย่างถ่องแท้ เพื่อจัดการระบบอัตโนมัติและระบบ Artificial Intelligence (AI)
- ทักษะการคิดในระดับกลยุทธ์ ทำความเข้าใจธุรกิจในหลากหลายมิติ
- ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์และการให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management)

ทั้งนี้ นักบัญชีมีความสามารถเชื่อมโยงข้อมูล กระบวนการทำงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์กรเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างข้อมูลเชิงลึกและนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน อันจะช่วยขับเคลื่อนธุรกิจให้เติบโตอย่างมั่นคง และให้เปิดใจรับและมองเทคโนโลยีเป็นโอกาส สร้างแรงผลักดันในการทำงานและความสัมพันธ์กับบุคคลจากภายนอกหน่วยงานบัญชี

นักบัญชีกับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้นักบัญชีสามารถเพิ่มพูนความรู้ ความเชี่ยวชาญและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพและเทคโนโลยีสมัยใหม่ PEAK Account [9] ได้กล่าวว่าการพัฒนาตนเองตามแนวทาง Continuing Professional Development (CPD) เป็นข้อบังคับตามระเบียบของสภาวิชาชีพบัญชีที่นักบัญชีต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อรักษามาตรฐานวิชาชีพและความน่าเชื่อถือในการทำงาน

สำหรับ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ต้องสะสมชั่วโมง CPD จำนวน 40 ชั่วโมงต่อปี แบ่งเป็นชั่วโมง CPD ที่เป็นทางการไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง และ ผู้ทำบัญชี ต้องสะสม 12 ชั่วโมงต่อปี โดยต้องส่งหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ CPD ประกอบด้วย กิจกรรมการพัฒนาความรู้แบบเป็นทางการ เช่น การอบรม สัมมนา e-Learning การเป็นวิทยากร หรือการจัดทำผลงานทางวิชาการ และ กิจกรรมแบบไม่เป็นทางการ เช่น การศึกษาด้วยตนเอง การเข้าร่วมประชุม อ่านวารสาร หรือการศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ

ดังนั้น การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยให้นักบัญชีสามารถรักษาความรู้ที่ทันสมัย เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและมาตรฐานทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นักบัญชีกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับงานบัญชี

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในงานบัญชีมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาด และยกระดับการบริหารจัดการทางบัญชีให้มีความแม่นยำและทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยในปัจจุบัน เทคโนโลยีมีอิทธิพลอย่างมากต่อสังคมและกระบวนการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้รูปแบบการจัดทำรายงานทางการเงินมีการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะของธุรกิจที่เปลี่ยนไป ดังนั้น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านบัญชี เช่น การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ และการตรวจสอบความผิดปกติของข้อมูล โดยเฉพาะในงานที่มีลักษณะซ้ำซ้อน (Routine Work) หรืองานที่ใช้เวลามากแต่ต้องการการตัดสินใจน้อย

อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยียังไม่สามารถทดแทนบทบาทของนักบัญชีได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากงานด้านบัญชีต้องอาศัยทั้งความรับผิดชอบ ประสิทธิภาพในการตัดสินใจ และการวิเคราะห์เชิงวิชาชีพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เทคโนโลยียังไม่สามารถเข้ามาทดแทนได้อย่างเต็มที่ ในด้านของระบบการทำงาน เทคโนโลยีปัจจุบันประกอบด้วยระบบเครือข่าย (Network) และอินเทอร์เน็ต ซึ่งช่วยให้การสื่อสารและการแบ่งปันข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว และสามารถใช้งานร่วมกันได้หลายบุคคลในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ การติดต่อสื่อสารกับสถาบันทางการเงินยังสามารถดำเนินการได้สะดวกโดยไม่จำเป็นต้องเดินทาง โดยสามารถเชื่อมต่อผ่านโมเด็มและคอมพิวเตอร์เพียงเครื่องเดียว [11]

ประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีต่อการบัญชี 5 ประการ ได้แก่

1. ช่วยธุรกิจให้รวบรวมข้อมูลตัวเลขทางบัญชีที่มีจำนวนมหาศาลและมีความซับซ้อนให้สะดวกและง่ายขึ้นได้
2. ช่วยการประมวลผลให้รวดเร็วขึ้น ถูกต้อง แม่นยำและลดข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากเดิมที่เป็นการทำงานด้วยมือ
3. ช่วยให้กิจการประหยัดต้นทุน สามารถสรุปข้อมูลจำนวนมากให้สั้นกะทัดรัดในลักษณะที่กิจการต้องการ จัดพิมพ์และนำเสนอในรูปรายงานที่สวยงาม สะอาดและเป็นระเบียบ ถ้าปริมาณงานของกิจการเพิ่มมากขึ้นกิจการสามารถขยายการทำงานของคอมพิวเตอร์ได้อีกด้วย
4. ช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินได้รับข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจได้สะดวกขึ้น และมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยปัจจุบันผู้ใช้งานสามารถดาวน์โหลดข้อมูลทางการเงินหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบริษัทที่สนใจทาง Website ได้
5. ทำให้กระบวนการทางธุรกิจเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งมีผลต่อการรวบรวมข้อมูลรายได้ รายจ่าย เพื่อนำมาบันทึกบัญชี ข้อมูลจะวิ่งมาเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการส่งต่อข้อมูลไม่ต้องมีการป้อนใส่กระดาษให้เสียเวลาและเปลืองทรัพยากร

อีกทั้ง เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพของงานบัญชี ทั้งในด้านการลดข้อผิดพลาด การเพิ่มความรวดเร็วในการประมวลผลข้อมูล และการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถประยุกต์ใช้งานได้ 2 รูปแบบหลัก ได้แก่ การใช้โปรแกรมสำนักงานประเภทตารางงาน เช่น Microsoft Excel ซึ่งเหมาะกับผู้มีความรู้ด้านบัญชี และการใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นโดยเฉพาะช่วยลดภาระและความซับซ้อนของกระบวนการทางบัญชี

นอกจากนี้ ยังมีเทคโนโลยีหลัก 4 ประเภท ที่มีผลต่อการพัฒนาและปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ได้แก่

1. Advance Data Analytics: การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อสนับสนุนการวางแผนและตัดสินใจทางธุรกิจ
2. Robotic Process Automation (RPA): การใช้ซอฟต์แวร์เลียนแบบพฤติกรรมมนุษย์เพื่อดำเนินงานที่ซ้ำซาก ลดข้อผิดพลาด และเพิ่มความรวดเร็ว ให้ทำงานตามรูปแบบที่กำหนดสำหรับงานที่มีจำนวนมาก
3. Cloud Computing และ SaaS (Software as a Service) : การจัดเก็บและเข้าถึงข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มความยืดหยุ่นในการทำงาน โดยผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลจากอุปกรณ์ใด ๆ ก็ได้ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต
4. Artificial Intelligence (AI): การใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ตัดสินใจ

เชิงกลยุทธ์ และเพิ่มความแม่นยำในงานบัญชี

ดังนั้น การบูรณาการเทคโนโลยีเหล่านี้ไม่เพียงช่วยลดภาระงาน แต่ยังส่งเสริมให้การดำเนินงานของกิจการมีความคล่องตัว ทันสมัย และสามารถแข่งขันได้ในยุคดิจิทัล

ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอก

พิจิต สิละพันธ์เมธา [7] ได้กล่าวว่า โลกที่เปลี่ยนแปลงและท้าทาย (Challenge) เพิ่มขึ้นในทุกๆ วัน การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของนักบัญชีกับองค์กรในทุกกลุ่มและทุกขนาด โดยการเรียนรู้และนำเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้น ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอก มีความสำคัญในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างคุณค่าให้องค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยการปรับตัวที่สำคัญประกอบด้วย การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม การปรับตัวด้านกระบวนการทางธุรกิจออนไลน์ การปรับตัวด้านระบบภาษีในยุคดิจิทัล และการปรับตัวมาตรฐานการรายงานทางการเงินของธุรกิจออนไลน์

การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม

การปรับตัวของธุรกิจต่อการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม ธุรกิจในปัจจุบันต้องเผชิญกับแรงกดดันจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง เช่น นโยบายสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (เทคโนโลยีสีเขียว) (Green Technology) และความคาดหวังของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน ส่งผลให้ธุรกิจจำเป็นต้องปรับตัวในสองด้านหลัก ได้แก่

1. ความท้าทายจากกฎหมายสิ่งแวดล้อมใหม่ การควบคุมมลพิษ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และความต้องการผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดธุรกิจยั่งยืน (Sustainable Business) และเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

2. แนวทางการปรับตัวของธุรกิจ เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียน การลดของเสียในกระบวนการผลิต การใช้เทคโนโลยีสีเขียว (Green Technology) และการพัฒนาสินค้าที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีผ่าน CSR (Corporate Social Responsibility) และการสื่อสารความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมกับผู้บริโภค

ดังนั้น การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันต้องเผชิญกับแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม ทั้งจากกฎหมาย ความคาดหวังของผู้บริโภค และสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ทำให้แนวทางการปรับตัวที่สำคัญคือการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม และสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจเพื่อให้สามารถแข่งขันในระยะยาวได้

การปรับตัวด้านกระบวนการทางธุรกิจออนไลน์

การปรับตัวด้านกระบวนการทางธุรกิจออนไลน์ในยุคดิจิทัล ธุรกิจออนไลน์ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากเทคโนโลยี พฤติกรรมผู้บริโภค และการแข่งขันที่รุนแรง ส่งผลให้ธุรกิจจำเป็นต้องปรับตัวในทุกกระบวนการเพื่อความอยู่รอดและเติบโตอย่างยั่งยืน โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ความท้าทายของธุรกิจออนไลน์

ธุรกิจต้องรับมือกับการแข่งขันที่สูงขึ้นจากการเติบโตของแพลตฟอร์ม E-commerce และพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริโภคนิยมซื้อสินค้าผ่าน Social Media และแพลตฟอร์ม เช่น Shopee, Lazada รวมถึงต้องการบริการที่รวดเร็ว ปลอดภัย และสะดวก เช่น การชำระเงินแบบดิจิทัล

(QR Code, e-Wallet) การจัดส่งที่มีประสิทธิภาพ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรฐาน PDPA (Personal Data Protection Act)

2. แนวทางการปรับตัวของธุรกิจออนไลน์

- ด้านการตลาดและการขาย: ใช้ AI, Chatbot และ Big Data Analytics วิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค เพื่อเสนอสินค้าและโปรโมชั่นอย่างตรงจุด และขยายช่องทางการขายแบบ Omnichannel Marketing (กลยุทธ์ทางการตลาดที่เชื่อมโยงและผสานทุกช่องทางการขายและการสื่อสารของธุรกิจเข้าด้วยกันอย่างไร้รอยต่อ) เช่น Website, Marketplace และ Social Media

- ระบบการชำระเงินและขนส่ง: พัฒนา E-Payment (QR Code, Mobile Banking และ Digital Wallet) ทุกรูปแบบและระบบติดตามสินค้าที่มีความแม่นยำและโปร่งใส

- โลจิสติกส์และซัพพลายเชน: ใช้เทคโนโลยี AI/ML ในการคาดการณ์ยอดขายและควบคุมสินค้าคงคลัง เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่ง

- ความปลอดภัยทางไซเบอร์: ใช้เทคโนโลยีความปลอดภัย เช่น SSL Encryption, ระบบยืนยันตัวตนแบบสองขั้นตอน 2FA และอบรมพนักงานด้าน Cybersecurity Awareness

ดังนั้น ธุรกิจออนไลน์จำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของผู้บริโภค โดยการพัฒนาแพลตฟอร์มให้ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการ และให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของข้อมูล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความยั่งยืนทางธุรกิจในระยะยาวที่มีประสิทธิภาพ

การปรับตัวด้านระบบภาษีในยุคดิจิทัล

การปรับตัวด้านระบบภาษีในยุคดิจิทัล ระบบภาษีจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจออนไลน์ที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เพื่อให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ระบบภาษียุคดิจิทัลหรือ E-filing คือ กระบวนการที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการกรอกข้อมูลและส่งข้อมูลทางภาษีออนไลน์ นักธุรกิจหรือบุคคลที่ต้องทำการกรอกและส่งเอกสารทางภาษีสามารถใช้ E-filing เพื่อทำให้กระบวนการนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซับซ้อน และสะดวกรวดเร็ว [12]

การทำธุรกิจออนไลน์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ระบบภาษีต้องปรับตัวตามเพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความท้าทายของระบบภาษีดิจิทัล

ธุรกิจดิจิทัลเผชิญกับข้อกำหนดด้านภาษีที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น

- การเปลี่ยนแปลงกฎหมายภาษี เช่น พระราชบัญญัติ VAT for e-Service และ Digital Service Tax (DST) ที่เน้นการเก็บภาษีจากแพลตฟอร์มออนไลน์ทั้งในและต่างประเทศ

- การบังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มกับร้านค้าออนไลน์ ผู้ให้บริการแพลตฟอร์ม และผู้สร้างเนื้อหา เช่น ยูทูบเบอร์ หรืออินฟลูเอนเซอร์

- การเพิ่มบทบาทของเทคโนโลยีในการตรวจสอบภาษี เช่น E-Tax Invoice, E-Withholding Tax และการติดตามธุรกรรมผ่าน AI และ Blockchain

2. แนวทางการปรับตัวของภาคธุรกิจ

ธุรกิจต้องปรับกลยุทธ์ด้านภาษีให้ทันกับบริบทใหม่ โดยมีแนวทางสำคัญดังนี้:

- ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีดิจิทัล: ศึกษาข้อกำหนดใหม่ ตรวจสอบสถานะภาษี และยื่นแบบภาษีอย่างถูกต้อง
- ใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (E-Tax System): เช่น การออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (E-Invoice & E-Receipt) และการหักภาษี ณ ที่จ่ายแบบดิจิทัล (E-Withholding Tax)
- บริหารบัญชีและภาษีอย่างเป็นระบบ: แยกบัญชีส่วนตัวและบัญชีธุรกิจ ใช้โปรแกรมบัญชีดิจิทัล เช่น Flow Account, QuickBooks
- ลดความเสี่ยงจากการตรวจสอบ: จัดทำเอกสารภาษีให้ครบถ้วน และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีหรือภาษีเมื่อต้องการ เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี

ธุรกิจออนไลน์ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับกฎหมายภาษีในยุคดิจิทัลโดยใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ลดความเสี่ยงจากการถูกตรวจสอบ และบริหารบัญชีให้ถูกต้อง การปรับตัวด้านภาษีในยุคดิจิทัลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย ลดต้นทุนความเสี่ยง และสร้างความมั่นคงในการดำเนินธุรกิจในระยะยาว

การปรับตัวมาตรฐานการรายงานทางการเงินของธุรกิจออนไลน์

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standards หรือ TFRS) เป็นกฎหมายทางบัญชีที่กำหนดหลักเกณฑ์และกรอบการรายงานทางการเงินขององค์กรหรือธุรกิจ มาตรฐานเหล่านี้ช่วยให้ข้อมูลทางการเงินถูกต้อง, มีความเป็นธรรม, และสอดคล้องกับหลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไป โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินมีหลายรูปแบบที่ใช้ในทั่วโลก

ทั้งนี้ ทิศทางของมาตรฐานการรายงานทางการเงินไทย ปัจจุบันมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยนั้นจัดทำขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยนั้น จะมีผลบังคับใช้ภายใน 1 ปีนับจากวันที่ถือปฏิบัติของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) [12]

ในการนี้ มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ผู้ถือปฏิบัติจะต้องนำไปใช้สำหรับการจัดทำรายงานทางการเงินในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี [13] ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ฉบับปรับปรุง)

คือมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ภายใน 1 ปีนับจากวันที่ถือปฏิบัติของมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS)

ส่วนที่ 2

มาตรฐานการบัญชีไทย

คือมาตรฐานการบัญชีที่ใช้เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น โดยหลักการของมาตรฐานนั้นอ้างอิงจากหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปของประเศอื่น *หมายเหตุ: มาตรฐานการบัญชีไทยถูกยกเลิกทั้งหมด เมื่อกิจการต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน กลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

ส่วนที่ 3

แนวปฏิบัติทางการบัญชี

คือแนวปฏิบัติที่ออกมาใช้เฉพาะในประเทศไทย เนื่องจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือมาตรฐานการบัญชีไม่มีหลักการหรือแนวทางปฏิบัติกำหนดไว้

Figure 2. Financial Reporting Standards

Source: <https://acpro-std.tf.ac.or.th/standard/1>

ทั้งนี้ การปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินมีประโยชน์ทั้งในการสร้างความไว้วางใจในข้อมูลทางการเงิน การทำให้ข้อมูลเปรียบเทียบได้ และช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจ ทำให้มาตรฐานนำไปใช้ในการรายงานทางการเงินของบริษัทเท่านั้น แต่อาจมีการปรับใช้มาตรฐานอื่น ๆ ตามท้องถิ่นและที่อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

ธุรกิจออนไลน์มีลักษณะเฉพาะ เช่น การทำธุรกรรมข้ามพรมแดน การชำระเงินผ่านระบบดิจิทัล และรายได้จากหลายช่องทาง ทำให้ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เพื่อให้การบันทึกบัญชีมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับกฎหมาย

1. ความท้าทายด้านการรายงานทางการเงินของธุรกิจออนไลน์

- การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย: รายได้อาจมาจากการขายสินค้าออนไลน์, บริการสมัครสมาชิก, โฆษณา หรือสินทรัพย์ดิจิทัล (Cryptocurrency, NFT)

- การบันทึกต้นทุนและค่าธรรมเนียม: เช่น ค่าแพลตฟอร์ม, ค่าธรรมเนียมการชำระเงินออนไลน์ และค่าใช้จ่ายด้านการตลาดดิจิทัล

• มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง:

- TFRS 15: สำหรับการรับรู้รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า

- TFRS 9: สำหรับธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินและสินทรัพย์ดิจิทัล

- ความผันผวนของสินทรัพย์ดิจิทัล: ส่งผลต่อการประเมินมูลค่าและการจัดทำงบการเงิน

- การปฏิบัติตามกฎหมายภาษี: เช่น การหักภาษีจากโฆษณาบนแพลตฟอร์มต่างประเทศ และการจัดทำเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด

2. แนวทางการปรับตัวของธุรกิจออนไลน์

- ปรับระบบบัญชีให้รองรับธุรกิจดิจิทัล: ใช้ซอฟต์แวร์บัญชีที่สามารถบันทึกธุรกรรมจาก E-commerce และ Payment Gateway ได้อย่างแม่นยำ

- ใช้มาตรฐานบัญชีที่เกี่ยวข้อง: นำ TFRS 15 และ TFRS 9 มาใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจ

- เสริมระบบควบคุมภายใน: พัฒนาระบบตรวจสอบบัญชี และนำเทคโนโลยี เช่น Blockchain มาเพิ่มความโปร่งใส

- เตรียมพร้อมด้านภาษีและการเปิดเผยข้อมูล: จัดทำ E-Tax Invoice, เปิดเผยรายได้จากแพลตฟอร์มดิจิทัลในงบการเงิน และปฏิบัติตามแนวทางของกรมสรรพากร

ดังนั้น ธุรกิจออนไลน์ควรปรับมาตรฐานการรายงานทางการเงินให้ทันสมัยและสอดคล้องกับลักษณะของธุรกรรมดิจิทัล โดยใช้ระบบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ ปฏิบัติตาม TFRS และกฎหมายภาษี เพื่อเสริมความน่าเชื่อถือและลดความเสี่ยงทางบัญชีในระยะยาว

ความท้าทายต่อความคาดหวังของลูกค้าและพฤติกรรมลูกค้าในยุคดิจิทัล

ความคาดหวังของผู้บริโภคในยุคดิจิทัล

Plook Blog. [14] ได้กล่าวว่า ในยุคดิจิทัล พฤติกรรมของผู้บริโภคในยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งเอื้อให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลและสินค้าได้จากทุกมุมโลกอย่างสะดวกและรวดเร็ว ดังนั้น การศึกษาและทำความเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคในบริบทดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับนักการตลาดในการปรับใช้กลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับแนวโน้มและพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อธุรกิจคือความคาดหวังของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้บริโภคเริ่มให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และมีแนวโน้มที่จะใช้สภาพแวดล้อมเสมือนจริง (Virtual) มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Generative AI ที่ช่วยยกระดับประสบการณ์ของลูกค้าและเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการตลาดดิจิทัล

1. ประสบการณ์ใหม่บนดิจิทัล

จากผลสำรวจผู้บริโภคกว่า 13,000 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาด 4,250 คนทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย พบว่าเทคโนโลยีล้ำสมัยส่งผลกระทบอย่างมากต่อไลฟ์สไตล์ การทำงาน และการช้อปปิ้งออนไลน์ รายงาน Future of Digital Experiences Marketing Oops! [15] ระบุว่า ปัจจุบัน ร้อยละ 69 ของผู้บริโภคในเอเชีย-แปซิฟิกยังคงซื้อสินค้าจากร้านค้าจริง แต่คาดการณ์ว่าภายใน 2 ปีข้างหน้า ตัวเลขนี้จะลดลงเหลือร้อยละ 40

- ร้อยละ 82 ของผู้บริโภคต้องการชมสินค้าในรูปแบบ VR (Virtual Reality) หรือ AR (Augmented Reality)

- ร้อยละ 74 คาดหวังให้แบรนด์นำเสนอวิธีใหม่ ๆ ในการมีส่วนร่วมกับโลก Virtual

- ร้อยละ 77 ต้องการให้แบรนด์พัฒนา Virtual Products ที่สามารถเปลี่ยนเป็นสินค้าจริงได้

- ร้อยละ 76 สนใจโทเคนดิจิทัลที่ใช้ซื้อสินค้าจริงและสินค้าดิจิทัล

- ร้อยละ 75 ต้องการเข้าร่วม Immersive Events หรือ Virtual Experiences

2. ความคาดหวังที่เพิ่มสูงขึ้น

เศรษฐกิจที่ไม่แน่นอนทำให้ความคาดหวังของผู้บริโภคสูงขึ้น ร้อยละ 61 ของผู้บริโภคระบุว่าความต้องการของพวกเขาเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่ม Gen Z (ร้อยละ 70) นอกจากนี้ ผู้บริโภคในเอเชีย-แปซิฟิกให้ความสำคัญกับ "ความไว้วางใจ" มากกว่าปัจจัยด้าน "ราคา" และ "ตัวเลือกสินค้า"

ดันแคน อีแกน รองประธานฝ่ายการตลาดดิจิทัล Marketing Oops! [15] ระบุว่า แบรินด์ต้องยกระดับประสบการณ์ของลูกค้าให้สอดคล้องกับความท้าทายทางเศรษฐกิจ และนักการตลาดจำเป็นต้องลงทุนในเทคโนโลยีที่ช่วยสร้างประสบการณ์แบบ Personalized ผ่าน Generative AI

3. Generative AI: ปาฏิหาริย์แห่งการตลาดดิจิทัล

AI กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการตอบสนองความคาดหวังของลูกค้า โดย ร้อยละ 60 ของผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดมองว่า AI มีประโยชน์ และ ร้อยละ 16 ถึงกับเรียกว่าเป็น "ปาฏิหาริย์"

- ร้อยละ 93 เชื่อว่า Generative AI จะเพิ่มคุณภาพและปริมาณผลผลิต
- ร้อยละ 91 คาดว่า AI จะช่วยปรับปรุงความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มความแม่นยำในการเข้าถึงลูกค้า
- ร้อยละ 89 มองว่า AI จะช่วยสร้างประสบการณ์แบบ Personalized ได้ดีขึ้น
- ร้อยละ 90 เชื่อว่า AI จะช่วยในการระบุกลุ่มเป้าหมายและพัฒนา Customer Journey

4. ผู้บริโภคไทยตื่นตัวสูง

ผู้บริโภคในอินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความกระตือรือร้นในการเปิดรับประสบการณ์ดิจิทัลใหม่ ๆ มากกว่าภูมิภาคอื่น โดย

- ร้อยละ 87 ของผู้บริโภคไทยต้องการให้แบรนด์มีส่วนร่วมในโลกเวอร์ชวล
- ร้อยละ 94 ของผู้บริโภคไทยเชื่อว่า Generative AI จะช่วยปรับปรุงประสบการณ์ของลูกค้าและคุณภาพของสินค้า

จากแนวโน้มดังกล่าว ธุรกิจที่ต้องการประสบความสำเร็จในยุคดิจิทัลต้องพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างประสบการณ์ที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ความคาดหวังของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามการพัฒนาเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เน้นประสบการณ์แบบเสมือนจริง (Virtual Experience) มากขึ้น โดยเฉพาะการใช้ Generative AI ที่เข้ามาช่วยยกระดับการสร้างสรรคประสบการณ์เฉพาะบุคคล (Personalized Experience) และเพิ่มประสิทธิภาพทางการตลาด ธุรกิจจึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับความต้องการใหม่ ๆ ของผู้บริโภค เพื่อสร้างความแตกต่างและรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

พฤติกรรมผู้บริโภคในยุคดิจิทัล

ในยุคดิจิทัล พฤติกรรมของผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเนื่องจากเทคโนโลยีและการเชื่อมต่อที่สะดวกขึ้น ผู้บริโภคไม่เพียงแต่ต้องการสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ แต่ยังคาดหวังประสบการณ์ที่ตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ของพวกเขาอย่างสมบูรณ์แบบ โดยพฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริโภคในยุคดิจิทัล ได้แก่:

1. การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นหลัก

ผู้บริโภคยุคใหม่ให้ความสำคัญกับการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการค้นหา ข้อมูลสินค้า เปรียบเทียบราคา และทำธุรกรรมออนไลน์ ตั้งแต่โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์อีคอมเมิร์ซ ไปจนถึงแอปพลิเคชันมือถือ ธุรกิจที่ไม่ช่องทางออนไลน์อาจพลาดโอกาสทางการตลาดที่สำคัญ

2. คาดหวังประสบการณ์ที่เป็นส่วนตัว (Personalization)

เทคโนโลยี AI และ Big Data ทำให้ธุรกิจสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคและนำเสนอสินค้าหรือบริการที่ตรงกับความต้องการได้มากขึ้น ผู้บริโภคยุคดิจิทัลต้องการให้แบรนด์เข้าใจพวกเขาและนำเสนอข้อเสนอที่เหมาะสมโดยอัตโนมัติ

3. การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและรีวิว

รีวิวจากผู้ใช้งานจริงเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค พวกเขาจะอ่านรีวิวและเปรียบเทียบความคิดเห็นก่อนตัดสินใจซื้อสินค้า ดังนั้น แปรนด์ที่มีรีวิวเชิงบวกหรือการให้บริการที่ดีมีโอกาสสูงที่จะได้รับความไว้วางใจจากลูกค้า

4. การให้ความสำคัญกับความรวดเร็วและสะดวกสบาย

ผู้บริโภคต้องการประสบการณ์ที่สะดวกและรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นบริการจัดส่งที่รวดเร็ว การชำระเงินที่ง่ายและปลอดภัย หรือการตอบกลับจากฝ่ายบริการลูกค้าที่ทันใจ หากแบรนด์ไม่สามารถให้บริการที่ตอบสนองได้ทันที อาจทำให้สูญเสียลูกค้าให้กับคู่แข่งได้ง่าย

5. การให้ความสำคัญกับความยั่งยืนและจริยธรรมของแบรนด์

ผู้บริโภคยุคใหม่ให้ความสำคัญกับแบรนด์ที่มีจริยธรรมทางธุรกิจ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนความยั่งยืน พวกเขาเริ่มแนวโน้มเลือกซื้อสินค้าจากแบรนด์ที่มีแนวคิดนี้ และพร้อมจะจ่ายเงินมากขึ้นเพื่อสนับสนุนธุรกิจที่คำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม

6. การมีส่วนร่วมในโลกเสมือนจริง (Virtual Experiences)

เทคโนโลยี AR (Augmented Reality) และ VR (Virtual Reality) กำลังเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ผู้บริโภคสนใจการลองสินค้าเสมือนจริงก่อนซื้อ เช่น การลองใส่เสื้อผ้าผ่านแอปพลิเคชัน หรือดูการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ผ่าน AR ซึ่งช่วยให้พวกเขาตัดสินใจซื้อได้ง่ายขึ้น

7. การเปิดรับ AI และเทคโนโลยีอัจฉริยะ

ผู้บริโภคในยุคดิจิทัลเริ่มคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยี AI เช่น Chatbots และผู้ช่วยอัจฉริยะ (เช่น Siri, Alexa) เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูลและทำธุรกรรมออนไลน์ การนำ AI มาใช้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการลูกค้าและตอบสนองความต้องการได้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น พฤติกรรมผู้บริโภคในยุคดิจิทัลขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและความคาดหวังที่เพิ่มสูงขึ้น ผู้บริโภคต้องการบริการที่รวดเร็ว สะดวก และตอบโจทย์ความต้องการเฉพาะบุคคล พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับความยั่งยืนและจริยธรรมของแบรนด์ รวมถึงประสบการณ์เสมือนจริงที่ผสมผสานเทคโนโลยี AI, AR และ VR แปรนด์ที่สามารถปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับแนวโน้มเหล่านี้จะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืนในตลาดดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

บทสรุป

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลให้ธุรกิจออนไลน์เติบโตอย่างรวดเร็วและซับซ้อนขึ้น ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อบทบาทของนักบัญชีที่ต้องปรับตัวเพื่อรองรับบริบททางธุรกิจใหม่ ความท้าทายสำคัญของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ได้แก่ (1) การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี เช่น การใช้ระบบบัญชีอัตโนมัติ การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินด้วย Big Data และการประยุกต์ใช้มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมดิจิทัล เช่น TFRS 15 และ TFRS 9 (2) การตอบสนองต่อปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านกฎหมาย ภาษีดิจิทัล ระบบ E-Tax และการกำกับดูแลธุรกรรมออนไลน์ และ (3) การจัดการความคาดหวังของผู้บริโภคยุคใหม่ที่ให้ความสำคัญกับความรวดเร็ว ความปลอดภัย และความโปร่งใสของข้อมูล

ดังนั้น การศึกษาและทำความเข้าใจความท้าทายเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อการยกระดับศักยภาพของนักบัญชีให้สามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล และเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมให้วิชาชีพบัญชีมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลอย่างยั่งยืน

ดังนั้น การจัดทำบทความวิชาการเรื่อง “ธุรกิจออนไลน์กับความท้าทายของนักบัญชีในยุคดิจิทัล” ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากบริบทของธุรกิจออนไลน์ในยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี ระบบบัญชี ภาษีดิจิทัล และพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อบทบาทและความรับผิดชอบของนักบัญชีในองค์กร การศึกษาความท้าทายและแนวทางการปรับตัวของนักบัญชีจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพวิชาชีพบัญชีให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

References

- [1] Chunprasit, K. (2021). *The efficiency of accountants with the digital advances of establishments in Bangkok*. [Master's Thesis, Ramkhamhaeng University]. (In Thai)
- [2] Nadee, P., Khonphan, T., Matrat, K., Nathan, T., Tatsanabanlue, T., Kuleesungnoen, P., Trongwattanawut, S., Thiankrajang, B., Wangphat, P., & Phuthongking, S. (2021). The digital accountant's competency: Adaptive skills in a transformed world. *Journal of Liberal Arts and Management Science, Kasetsart University*, 8(2), 20–29. <https://kuojs.lib.ku.ac.th/index.php/jfam/article/view/4977> (In Thai)
- [3] Jindanil, K., Jindanil, S., & Chaladthanyakit, P. (2022). Technology changes in the digital era that affect human resource development. *Journal of Liberal Arts and Management Science, Kasetsart University*, 8(2), 20–29. (In Thai)
- [4] Klaysuban, N. (2019). *Qualifications of desirable accountant of enterprises in the digital era*. [Master's Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi]. (In Thai)
- [5] Klomtooksing, W., & Dhammanungune, S. (2021). Online business platform: A new career emerging in the digital age. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(2), 379–387. (In Thai)
- [6] Theppitak, T. (2021). *New normal after COVID-19 pandemic: The case study of automotive dealer and aviation businesses and changing direction of transport and logistics in Thailand*. *Suthiparithat Journal*, 35(2), 179–196. (In Thai)
- [7] Leelapanmetha, P. (2023). *Managing accounting in the digital era and the changing roles of accountants*. *Newsletter of the Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King* (January 15, 2025). Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King. <https://www.tfac.or.th/upload/9414/PdJBF0YTf.pdf> (In Thai)
- [8] Media AccRevo. (2022). *Challenges of accountants in the digital era*. *AccRevo Accounting Intelligence Platform* (January 10, 2025). AccRevo. <https://www.accrevo.com/articles/item/341> (In Thai)

- [9] PEAK. (2022, March 15). *Developing accounting skills in the digital era*. PEAK Accounting Blog. <https://www.peakaccount.com/blog/accounting/gen-acct/accounting-skills-for-digital-age> (In Thai)
- [10] Pornpipatkul, W. (2020, May 17). *Management accountants in the digital age*. *Newsletter of the Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King*. Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King. <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/126283> (In Thai)
- [11] Suksamai, C. (2020, January 9). *Technology and accounting in the 4.0 era*. PEAK Accounting Blog. <https://www.peakaccount.com/blog/accounting/gen-acct/accounting-skills-for-digital-age> (In Thai)
- [12] Admin AccRevo. (2019, August 27). *Tax management in the digital era*. *AccRevo Accounting Intelligence Platform*. <https://www.accrevo.com/articles/item/21> (In Thai)
- [13] Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage. (2023). *Financial reporting standards*. <https://bit.ly/4jrQDW8> (In Thai)
- [14] Plook Blog. (2024, January 10). *Digital consumer behavior and how to modernize your marketing strategy*. TruePlookpanya. <https://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/94720-busmar-bus-> (In Thai)
- [15] Marketing Oops!. (2023, August 10). *Generative AI: A New Hope for Marketers in Meeting the Rising Customer Expectations Across Asia-Pacific*. <https://www.marketingoops.com/news/biz-news/generative-ai-apac/> (In Thai)